

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

TrygFonden

At stå udenfor

Hvordan styrker vi positive fællesskaber?



Sammen stopper vi svigt

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

TrygFonden

Velkommen

Helle Tilburg Johnsen, vicedirektør i Børns Vilkår



Sammen stopper vi svigt

11.10

Børns Vilkår præsenterer resultater fra ny rapport At stå udenfor – hvordan styrker vi positive fællesskaber?

Seniorkonsulent i Børns Vilkår, Bente Boserup og børnefaglig i Børns Vilkår, Sanne Lind

11.30

Hvad er det i vores samfund, der gør, at så mange børn og unge mistrives?

Formand v. Dansk Psykolog Forening, Eva Secher Mathiasen

12.00

Opsamlende spørgerunde til 1. del

Bente Boserup og Sanne Lind, Børns Vilkår og Eva Secher Mathiasen, Dansk Psykolog Forening svarer på spørgsmål fra salen

12.15

Frokostpause

12.45

Alene i en social verden: Lydfortællinger

Stifter og chefredaktør ved Papercut Issues, Kirstine Leth Schütze

13.05

Sådan spotter vi ensomhed, og sådan hjælper vi bedst

Uddannelseskonsulent i Børns Vilkår, Maria Bergmann

13.25

Social eksklusion – At få plads i fællesskabet

Ph.d. og lektor, Institut for Læreruddannelse, Københavns Professionshøjskole, Stine Kaplan Jørgensen

13.50

Sådan styrker vi de positive fællesskaber. Panelsamtale med førende praktikere:

Pædagogisk konsulent i Billund Kommune, Louise Greve, Børnefaglig i Børns Vilkår, Sanne Lind, skoleleder på Søndervangskolen, Rani Bødstrup Hørlyck samt formand for Danske Skoleelever, Thea Enevoldsen

14.25-14.30

Afrunding af konferencen

Konferencier, Lene Johansen

Dagens program

#stopsvigt #positivefællesskaber

"Mit problem er egentlig at min familie og jeg ikke har særlig mange penge. (...) Jeg hører nogle gange min mor græde i telefonen til familie/venner over at hun ikke føler hun kan klare den til resten af måneden. Det er meget hårdt at stå i. Derfor får jeg det skidt hver gang der skal bruges penge på mig. Fx: tøj, rejsekort eller bare noget så basalt som bind. Jeg føler mig alene i den her situation. Føler at ingen andre unge står med det her problem. (...) Skal nogle gange låne min mor penge sidst på måneden.... Og føler ikke jeg kan snakke med hende om det fordi så kommer hun til at føle sig som en dårlig forældre."

Pige, 16 år

At stå udenfor

Resultater fra rapporten:
Hvad siger børnene?

Bente Boserup, seniorkonsulent i Børns Vilkår



Sammen stopper vi svigt

Det empiriske grundlag

- 850 samtaler på BørneTelefonen om ensomhed i 2017 og 2018
- Et spørgeskema besvaret af 2.465 børn i 5.klasse og 8.klasse

Hvad er ensomhed?

Ensomhed er en smertefuld følelse, der kan opstå, når ens sociale relationer ikke opfylder de behov, man har for social kontakt.

Fakta

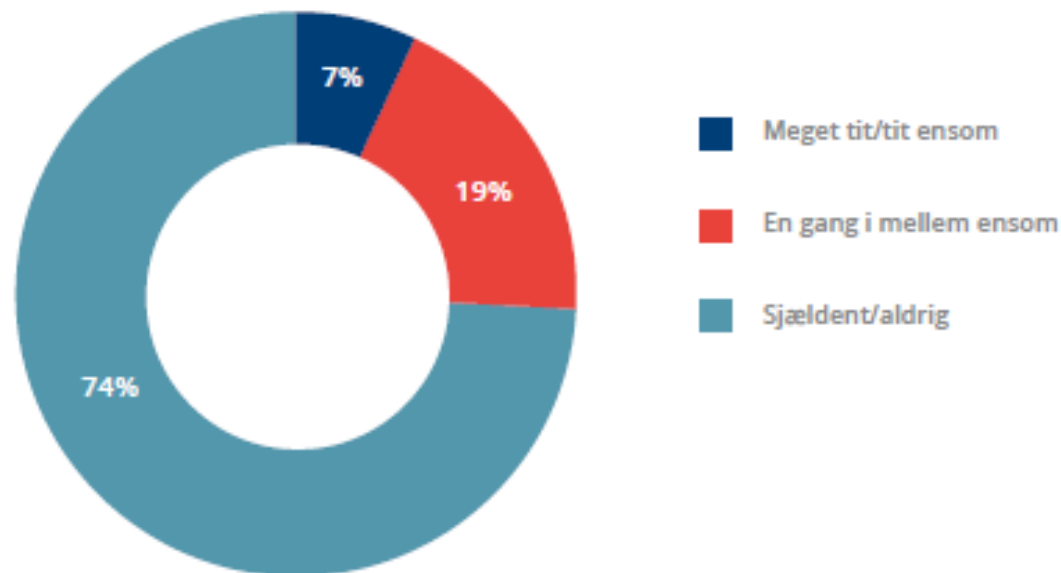


7 pct. føler sig
ensomme tit eller
meget tit.

Omfang: Hvert fjerde barn har følt sig ensom

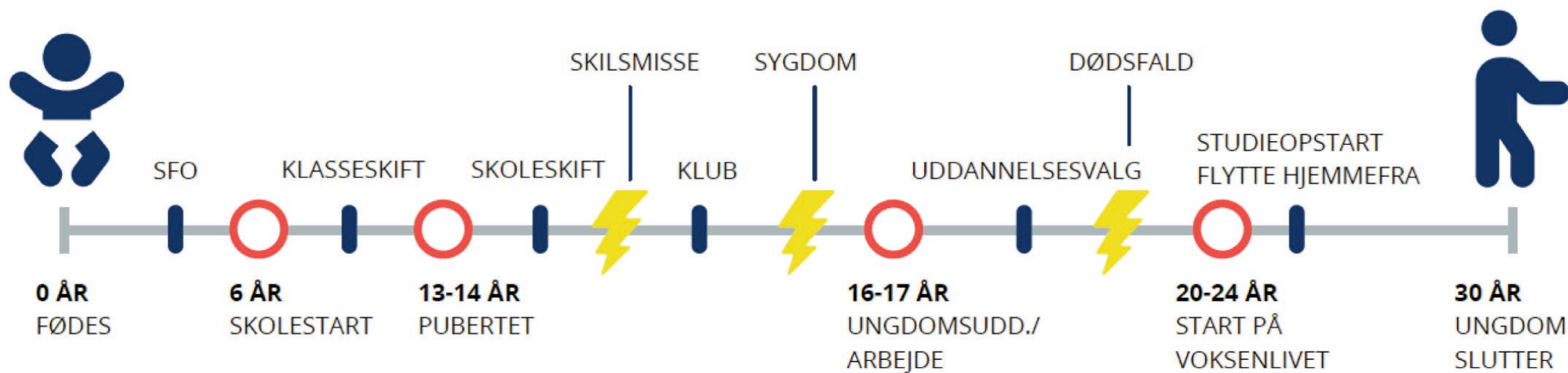
TrygFonden

BØRNS
VILKÅR
SAMMEN STOPPER VI SVIGT



Antal svar: 2.388 børn fra Børns Vilkårs skolepanel.



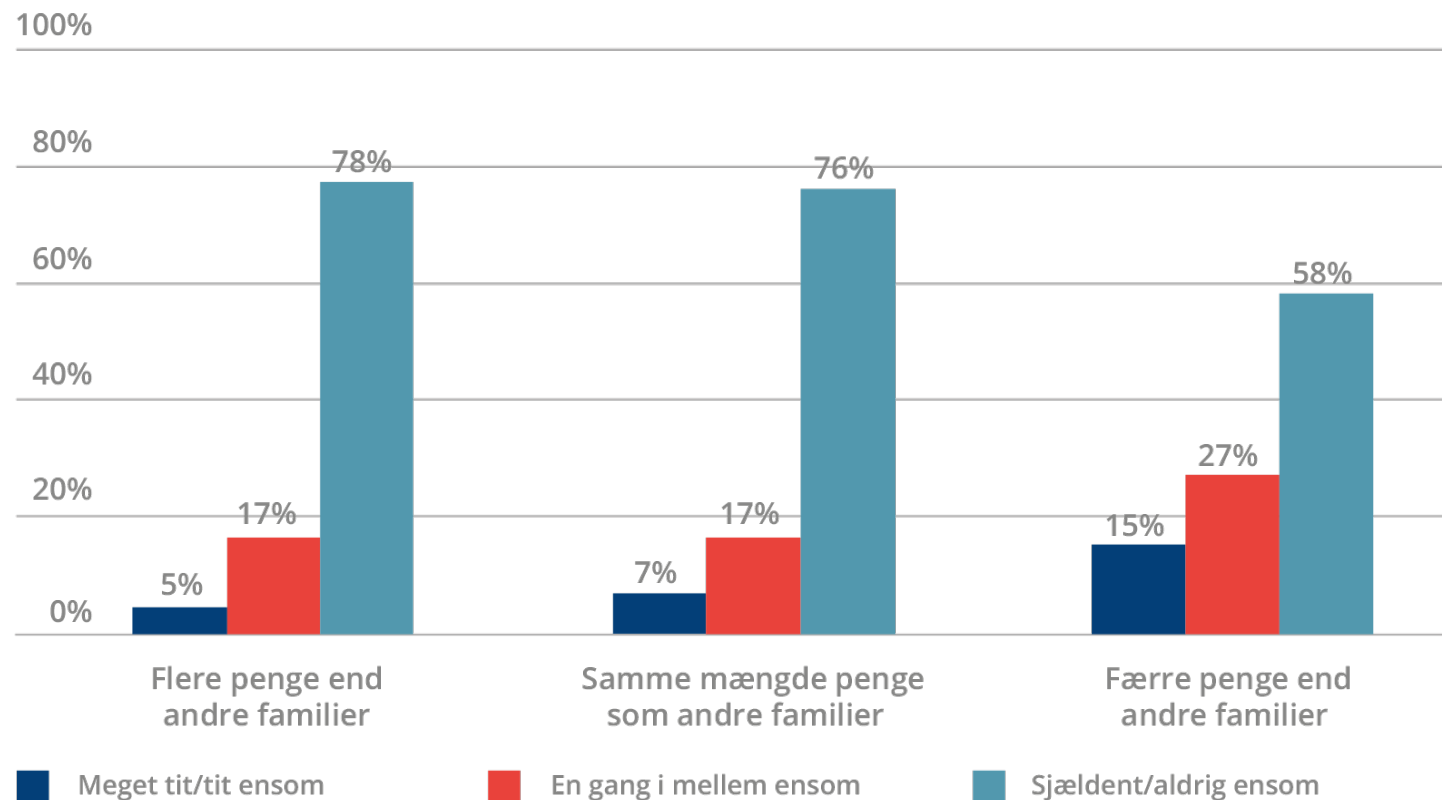


I undersøgelsen har vi særligt hæftet os ved:

- At børn fra familier med færre penge end andre familier oftere føler sig ensomme
- At forældres interesse for barnet har stor betydning for følelsen af ensomhed
- At ensomhed ikke kun er pigernes problem



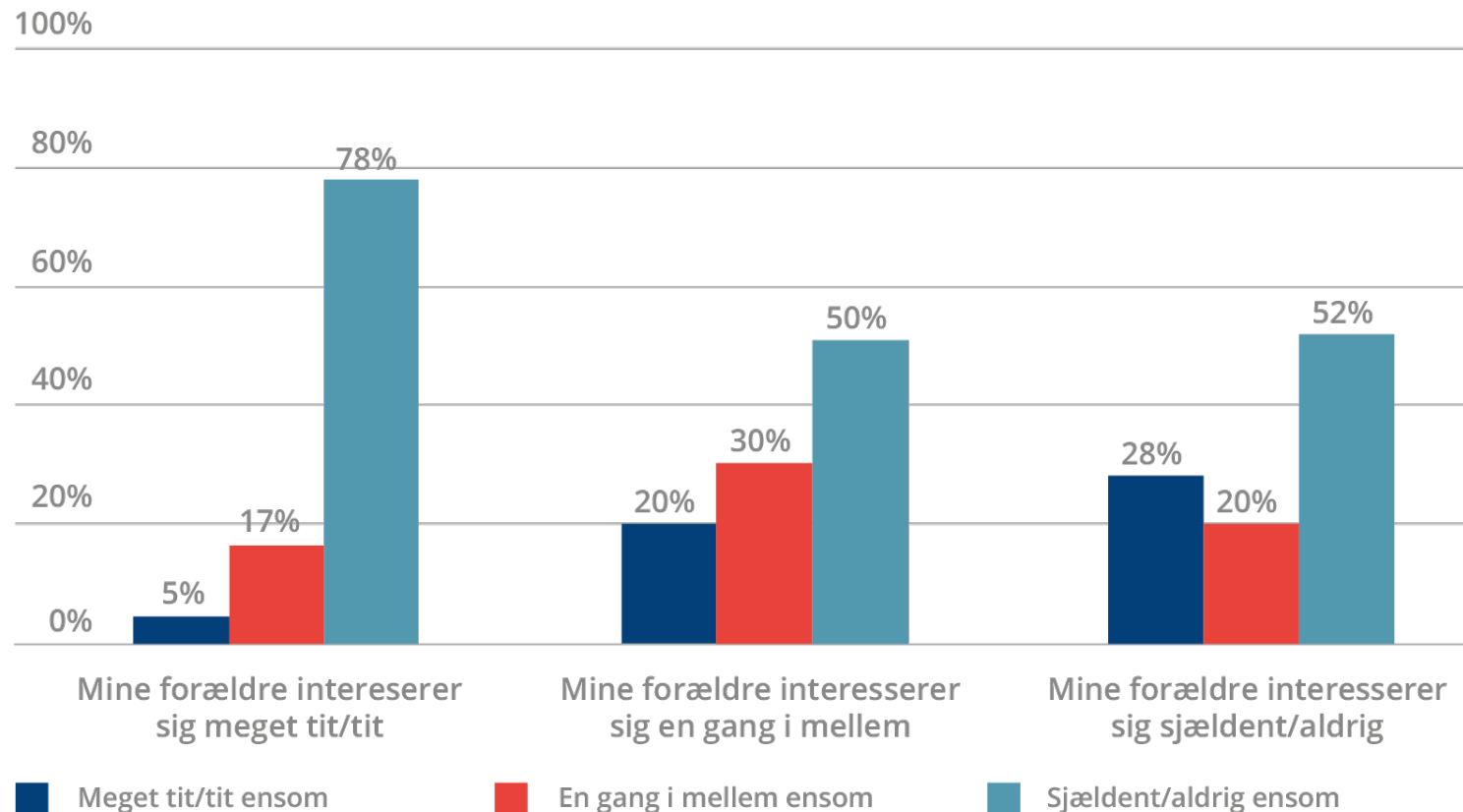
Børn fra ressourcesvage familier





Sammenhæng mellem forældres interesse og ensomhed

Forældres interesse



Fakta

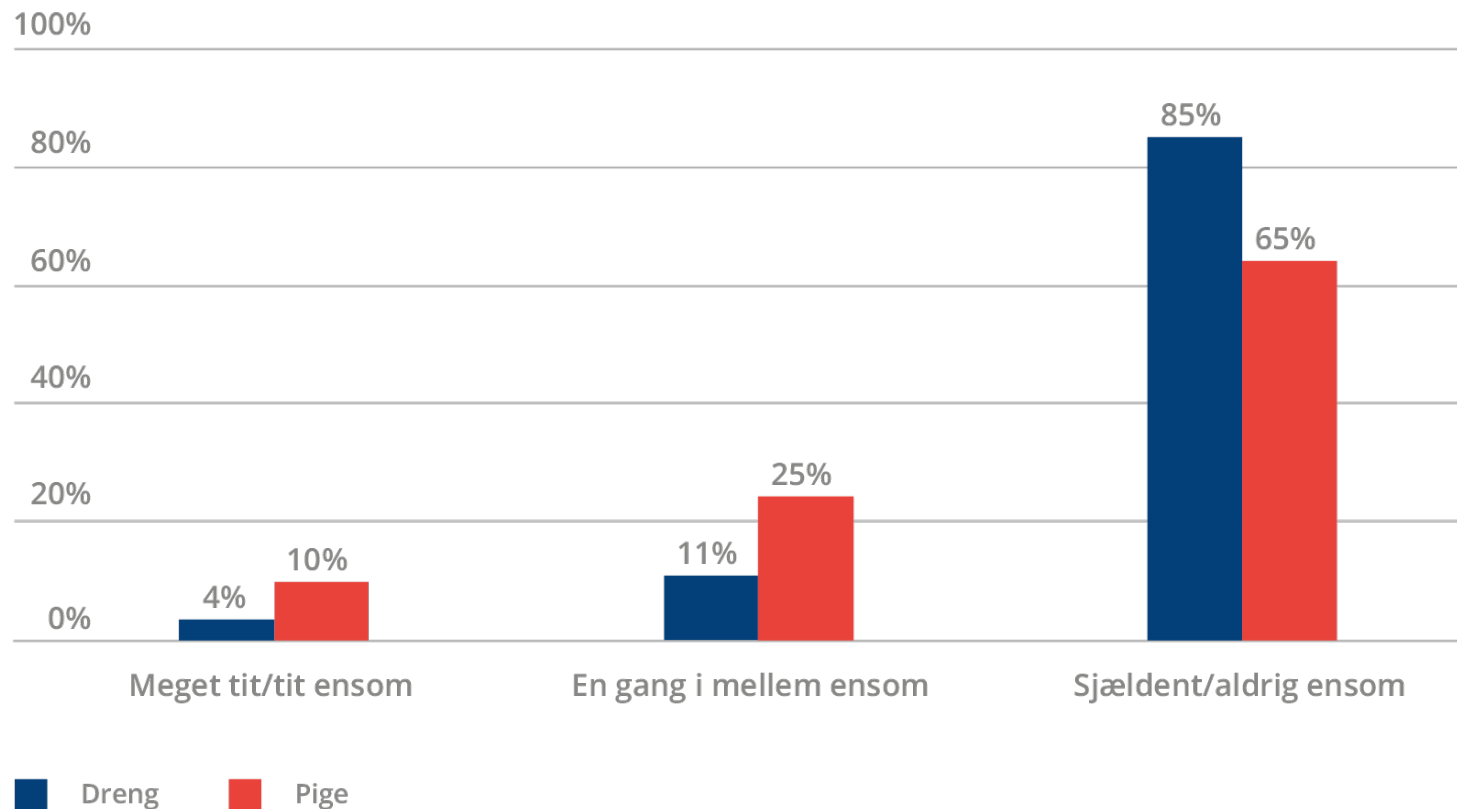


Piger vurderer, at de er mere ensomme end drenge gør

Piger og drenge

TrygFonden

BØRNS
VILKÅR
SAMMEN STOPPER VI SVIGT



Ensomhedens konsekvenser

Børn, der føler sig ensomme:

- Klarer sig dårligere i skolen (19% mod 3%)
- Har lavere livstilfredshed (61% mod 6%) og trives dårligere (38% mod 2%)
- Har lavt selvværd (46% mod 6%)
- Har lav handlekompetence (63% mod 24%)
- Har et negativt syn på fremtiden (29% mod 4%)

Børn, vi ikke har identificeret i undersøgelsen

-
- De anbragte børn
 - Børn udsat for omsorgssvigt

Alle børn skal være en del af positive fællesskaber

Anbefalinger til fagpersoner

Sanne Lind, børnefaglig konsulent i Børns Vilkår



Sammen stopper vi svigt

SÅ.... Hvad skal vi gøre?

- 1) Få øje på ensomheden.
- 2) Italesæt følelsen af ensomhed.
- 3) Byg skolekulturen op omkring trygge fællesskaber.
- 4) Vær opmærksom på børns digitale liv – det usynlige sted for eksklusion.
- 5) Skærp fokus på fællesskabet, når børn befinder sig i overgangsfaser.

**”Ingen kan lide
mig!”**

**”Jeg duer ikke til
noget – jeg er ikke
god nok”**

TrygFonden

**BØRNS
VILKÅR**
SAMMEN STOPPER VI SVIGT



"Det er egentlig ikke noget, der bliver italesat. Det har givet mig en opmærksomhed. Det ligger lidt grundlæggende, at fordi man er i en skole, så er man en del af et fællesskab. Det er sådan en selvfølgelighed. Men man skal passe på med de her selvfølgeligheder. Fordi nogle gange så glemmer man lige præcis at lægge mærke til der, hvor det glipper eller der, hvor det ikke lykkes."

- Viceskoleleder

Skolekulten bygges op om trygge fællesskaber

- Helskoletilgang
- Støttende og trivselsfremmende kultur
- Fælles fundament og forståelse
- Forældrene



"Fordi nogle gange har vi oplevet nogle forældre, som har svært ved at have blik for andre børn end sit eget. Skolen handler ikke kun om Ellen og Ali – den handler om alle børn. Det vil sige, at vi også arbejder med forældrefællesskabet. Så de kan understøtte børnefællesskaber."

- Skoleleder



Fællesskab i og omkring undervisningen

- Rammesætning og relationer
- Skabe et fælles **'VI'** omkring det faglige fællesskab
- Fokus på værdige deltagelsesmuligheder

**BØRNS
VILKÅR**
SAMMEN STOPPER VI SVIGT

TrygFonden

Digitale fællesskaber



Sammen stopper vi svigt

Vær opmærksom på ...

- Overgange
- Skift
- "Når lynet slår ned"
- Udsatte, sårbare børn



At stå udenfor
Hvordan styrker vi positive
fællesskaber blandt børn og unge?

TrygFonden

BØRNS
VILKÅR
SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Tag gerne en
rapport med
hjem



"Hej. Dreng 13 her, jeg er rigtig ked af det. Og tror jeg har en depression. Det har stået på i over 1 år nu.. (..) Jeg har inderst inde selvmords tanker (...). Jeg har ikke rigtig nogle venner i skolen og jeg føler at jeg er rigtig alene det meste af tiden."

Dreng, 13 år

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Spørgsmål til første halvdel af programmet

Bente Boserup, Sanne Lind og Eva Secher Mathiasen



Sammen stopper vi svigt

Pause

Vi starter igen kl. 12.45

Besøg vores stande i entréen

#stopsvigt #positivefællesskaber

 **Sammen stopper vi svigt**

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Alene i en social verden

Lydfortællinger

**Kirstine Leth Schütze, Stifter og chefredaktør
ved Papercut Issues**



Sammen stopper vi svigt

A photograph of four women standing in a row, facing right, against a dark background. They are all wearing white tank tops and white over-ear headphones. The woman on the far left has long, wavy brown hair and is looking slightly towards the camera. The other three women have shorter hair and are looking forward. The text 'PAPERCUT ISSUES' is overlaid in a large, white, outlined font across the middle of the image.

PAPERCUT ISSUES

www.papercutissues.dk

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

TrygFonden

Sådan spotter du ensomhed

Maria Bergmann Nielsen, uddannelseskonsulent i Børns Vilkår



Sammen stopper vi svigt

Uddrag fra rapporten

Når vi spørger børnene, om de mener, de klarer sig fagligt godt i skolen, angiver 19 pct. af de børn, der tit eller meget tit er ensomme, at de er uenige i, at de klarer sig godt. Dette gør sig gældende for 3 pct. af de børn, som angiver, at de sjældent eller aldrig er ensomme.

Lad os slå fast...

- Barnet har et problem, barnet er ikke sit problem
- Ensomhed er en følelse
- Alle får glæde af, at vi gør noget for fællesskabet

Historien om Jakob

Hvordan spotter man ensomhed?



Sammen stopper vi svigt

Hvordan taler man med børn om det?

TrygFonden

BØRNS
VILKÅR
SAMMEN STOPPER VI SVIGT

- Begynd en dialog
- Sæt ord på dine bekymringer
- Varier dine spørgsmål
- Accepter dårlige svar
- Tilbyd hjælp
- Vær vedholdende
- Hav tålmodighed

Begynd en dialog

- Nogen at tale med
- Vær nysgerrig
- Tag initiativ

Sæt ord på dine bekymringer

- Vær ærlig og sæt ord på bekymringer
- Virkeligt og håndgribeligt
- Brug eksempler

Varier dine spørgsmål

- Samme spørgsmål, samme svar
- Åbne og nysgerrige spørgsmål

Fakta



"Jeg har flere gange søgt hjælp hos mine lærere og forældre men det hjælper ikke..."

Pige, 10 år

Inspiration til spørgsmål

TrygFonden

BØRNS
VILKÅR
SAMMEN STOPPER VI SVIGT

***Hvad kan få
dig til at smile
i skolen?***

***Hvad har været
den sværeste
regel at følge i
dag?***

***Prøv at beskrive,
hvordan en rigtig
god start på dagen
ser ud.***

***Hvornår fylder
ensomhedsfølelsen
mindst?***

***Jeg har tænkt på
dig på det sidste
– hvordan har du
det egentlig?***



Accepter afvisende svar

- Klar til at acceptere afvisende svar
- Dårlige dage er okay

Tilbyd hjælp

- Særlig ressource
- Tilbyd løbende hjælp
- Vis at du er der

Vær vedholdende

- Bliv ved med at udtrykke din bekymring
- Det er svært at tale om

Hav tålmodighed

- En god relation og dialog tager tid
- Tålmodighed bliver til tillid

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

TrygFonden

Social eksklusion

- at få plads i fællesskabet

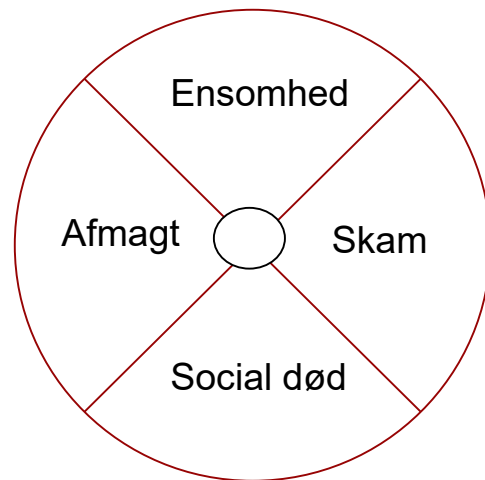
**Stine Kaplan Jørgensen, ph.d. og lektor ved
Københavns Professionshøjskole**



Sammen stopper vi svigt

Social eksklusionsangst

- Længslen efter tilhør og angsten for det modsatte
- "Fitting into the peerlandscape", Robert Thornberg.
- Positionen som ekskluderet:



*"Jeg tror alle gerne vil have venner. Jeg kunne ikke tænke mig at gå i skole, hvis jeg ikke havde nogle venner her",
Lisa 4. klasse*

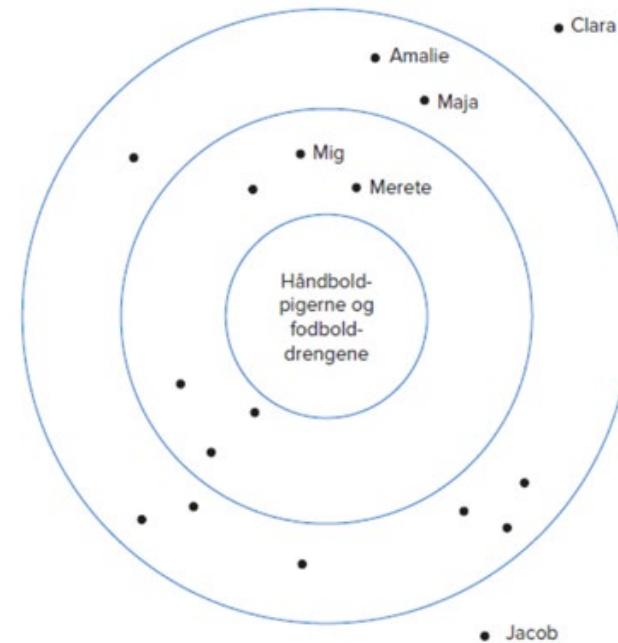


Sociale ordener

- forskellige grupperinger og hierakiet i en børnegruppe

Børnene er optagede af:

- Hvor de hører til og hvor de længes efter at høre til.
- Hvem der er de populære og dermed har magt over kriterierne for in- og eksklusion. etc.
- Hvem, man skal flytte sig fra for ikke at blive trukket med nedad i hierarkiet.
- Den udsatte position som risikabel at nærme sig.

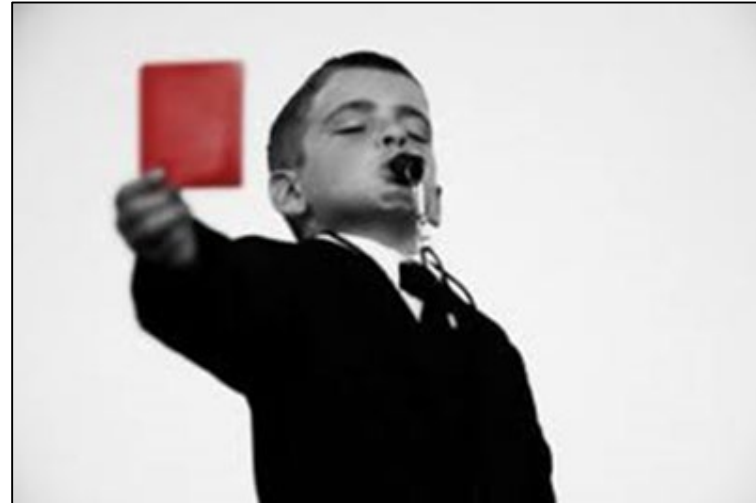


Figur 1. Sociogram af elev i 5. klasse.

Moralske ordener

- Normer for hvad der er passende og upassende

- Hvad der er normalt og unormalt. Hvad der er sejt, dumt, barnligt, sjovt etc.
- Hvad der markerer prestige; tøj, stil, fritidsinteresser etc.
- “Mikropolitiske forhandlinger”



Hvad og hvem dømmes ude i forskellige fællesskaber?

Moralske forpligtelser vs. moralske frakoblinger



K. E. Løgstrup: "Den etiske fordring"

"Vi er hinandens verden og hinandens skæbne" => Moralsk forpligtelse til at tage sig af den anden.

"Man lægger sig tingene til rette"



Moralske forpligtelser vs. moralske frakoblinger

”Så Nana hun har ikke så mange at lege med. Hun vil helst bare være inde. Og vi er mest ude. Hun er bare sådan udenfor. Nej, indenfor hedder det.”

”Clara blev drillet af drengene fordi hun var sart”



4. Bebrejder eller dehumaniserer offeret (Bandura, 1999).

Moralske forpligtelser vs. moralske frakoblinger

"Så Nana hun har ikke så mange at lege med. Hun vil helst bare være inde. Og vi er mest ude. Hun er bare sådan udenfor. Nej, indenfor hedder det."

"Clara blev drillet af drengene fordi hun var sart"

"Der er vist også noget på hjemmefronten..."



"Så må hun selv lære at tage initiativ..."

"Sådan har det altid været..."

"Jeg skal gøre, hvad der føles rigtigt for mig...."

De voksnes magt og muligheder

Sociale og moralske ordener

→ tryghed og tolerance



Moralske frakoblinger

→ tilkoblinger



Kontakt:

Stine Kaplan Jørgensen

stkj@kp.dk

Tlf. 24296502

stkj@kp.dk

STINE KAPLAN JØRGENSEN

**MOBBEMØNSTRE
OG MAGTKAMPE**



HÅNDTERING
AF MOBNING
I SKOLEN

HANS REITZELS FORLAG

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

TrygFonden

Panel samtale

Sådan styrker vi positive fællesskaber

Louise Greve, pædagogisk konsulent i Billund Kommune, Sanne Lind, børnefaglig konsulent i Børns Vilkår, Rani Bødstrup Hørlyck, skoleleder på Søndervangskolen og Thea Enevoldsen, formand for Danske Skoleelever



Sammen stopper vi svigt

Tak for i dag

#stopsvigt
#positivefællesskaber

Lene Johansen, konferencier



Sammen stopper vi svigt

BØRNS VILKÅR

SAMMEN STOPPER VI SVIGT



Sammen stopper vi svigt